
**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

LAPÁNCSA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	7
Célok	7
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása	9
2. Stratégiai környezet bemutatása	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	11
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	22
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	32
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	36
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	39
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	45
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	45
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	46
1. A HEP IT részletei.....	46
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	46
A beavatkozások megvalósítói.....	47
Jövőképünk.....	48
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	48
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	50
3. Megvalósítás.....	51
A megvalósítás előkészítése	51
A megvalósítás folyamata.....	52
Monitoring és visszacsatolás	55
Nyilvánosság	55
Érvényesülés, módosítás.....	58
4. Elfogadás módja és dátuma.....	59

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Magyarbóly Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A község Baranya megye déli-délkeleti részén, 2,5–6 km-re a magyar-horvát államhatártól fekszik. A Villányi-hegységtől délkeletre, Mohácstól délnyugatra, Villány várostól délre elterülő település morfológiai értelemben a Nyárad-harkányi löszvidékhez tartozik.

A község neve az írott forrásokban először 1349-ben bukkant fel **Lappanch** változatban. Valószínű a magyar laponya, lapály, mocsaras terület jelentésű főnévvel tartozik össze, s alapszava a lapos szavakéval azonos. A középkorban Lappanch és **Gátvége** néven szerepelt. Itt végződött a Dunától húzó gát. Lapánca és Magyarbóly között a török időkben nagy csata volt.

Előbb a Dárdai, majd a Veterán család birtoka, végül az Esterházyaké lett.

A török hódoltság alatt teljesen elnéptelenedett. 1760 körül népesítették be német lakossággal. 1850 körül római katolikus magyarok érkeztek ide.

A községnek vasútállomása nincs. Lapánca körzete vízrajzi szempontból sűrű, mellette folyik el és szakad kisebb vízfolyásokra a Karasica folyó. A község népessége alig haladja meg a 200 főt, Baranya megye aprófalvas településszerkezetének egyik tipikus képviselője. A településnek egy utcája van, amelyre a régi német építkezési forma a jellemző. A házak száma 74.

Lapánca infrastrukturális ellátottsága átlagos. Az ivóvizet vezetéken keresztül kapják, a rendszert 1993-ban adták át a lakosságnak. A vezetékes ivóvízzel ellátott lakások aránya 98%-os. A helyi vízmű tulajdonosa a települési önkormányzat.

A lakosság nagy része római katolikus vallású. Bölcsőde, óvoda és általános iskola nem működik a településen. Utóbbit 1975-ben szüntették meg, a gyerekek a magyarbólyi körzeti általános iskolába járnak. A művelődési házban alkalmi rendezvényeket tartanak. A polgármesteri hivatal épületében kialakított egészségházban heti két alkalommal van orvosi rendelés.

Főbb nevezetességei: templomát 1781-ben szentelték fel a *Szeplőtelen Fogantatás* tiszteletére.

Lapáncsán két emlékkövet találunk: 1993-ban avatták a kitelepített németek hazalátogatásakor az egyik emlékkövet, majd 1996-ban adtak át egy másikat a németek kitelepítésének 50. évfordulójára.

Aprófalva jellegéből adódóan erősen funkcióhiányos Lapánca község. Egy élelmiszer boltja, a boltban pb- gázcseretelepet is működtet. Az egyéb vásárlási igényeiket mozgóboltokkal, illetve más településeken történő vásárlással elégíthetik ki a lakosok.

Nyilvános telefonállomással nem rendelkezik, de a lakások felében van vezetékes telefon is. A kábeltelevíziós rendszer szintén legalább a lakások felébe bekötésre került. A lakások 90 %-a ellátott vezetékes ivóvízzel, a villamosenergia ellátás 95 %-os.

A településen az iskola és az óvoda nincs, iskolába és óvodába Magyarbólyra járnak a gyerekek.

A közigazgatási szolgáltatások a helyi közalkalmazotton keresztül minimális szinten jutnak el a lakossághoz, így ügyeiket a hivatal székhelyén, Magyarbólyban intézhetik. Ugyanígy postahivatal és gyógyszerár sem érhető el helyben, ezeket is csak Magyarbólyon, vagy Villányban tudják elérni.

Egészségügyi ellátás tekintetében is viszonylag ellátatlan a település, mivel a házi orvos csak heti kétszer rendel közvetlenül a faluban, egyébként a magyarbólyi rendelőben lehet utolérni.

Házi segítségnyújtás szolgáltatást biztosítja az önkormányzat, jelenleg 2 fő házi gondozóval, maximum 12 ellátottal. Jelzőrendszeres ellátás működik.

A szociális szolgáltatások között fellelhető továbbá a szociális étkeztetés biztosítása, melyet jelenleg 7 személy vesz igénybe, de az ellátottak száma folyamatosan emelkedik.

A családsegítő és gyermekvédelmi szolgáltatást a Siklós Kistérség Szociális Szolgáltató Központ Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat Villányi telephelye nyújtja, melynek családgondozói rendszeresen látogatják a település érintett lakosságát, illetve ügyfélfogadást tartanak Magyarbólyon és Villányban.

Bár sajnos a falu folyamatosan öregszik az idősek ellátása mégsem biztosított, nincs a községben részükre nappali ellátást nyújtó intézmény.

A község működtet faluházat, de ez szakfeladati szinten nem jelenik meg, mivel alig köthető hozzá tényleges tevékenység, működési engedéllyel rendelkező művelődési háza nincs. Ugyanakkor a közművelődés alapfokon mégis biztosított, mivel Lapánca tagja a mozgókönyvtári rendszernek, így egy nagyon aktív könyvtárat tud működtetni.

A községben működik falugondnoki szolgáltatás. Ennek célja a hátrányos helyzetű, szolgáltatáshiányos kistelepülések és tanyák esélyegyenlőségének növelése, az ott élők életfeltételeinek javítása, a közszolgáltatásokhoz való hozzájutás és a szociális alapellátások kiépítésének elősegítése, a települések szolgáltatási funkcióinak bővítése, közösségfejlesztés, valamint a jobb életminőség elérése. Igény szerint a kistérségi közlekedési szolgáltatásokban való részvétel.

A településen orvosi rendelő működik a hét minden napján rendelést tart a Kirendeltség háziorvosa a betegek részére.

	lakónépesség
2007 (fő)	205 fő
2008 (fő)	201 fő
Lakónépesség számának változása (%)	98 %
2009 (fő)	205 fő
Lakónépesség számának változása (%)	101 %
2010 (fő)	195 fő
Lakónépesség számának változása (%)	95 %
2011 (fő)	201 fő
Lakónépesség számának változása (%)	103 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

állandó népesség száma	217 fő
nő	105 fő
	48 %
férfi	112 fő
	52 %
0-2 évesek	2 fő
	1 %
0-14 éves nők	18 fő
	8 %
0-14 éves férfiak	19 fő
	9 %
15-17 éves nők	4 fő
	2 %
15-17 éves férfiak	8 fő
	4 %
18-54 éves nők	51 fő
	23 %
18-59 éves férfiak	70 fő
	32 %
60-64 éves nők	4 fő
	2 %
60-64 éves férfiak	4 fő
	2 %
65 év feletti nők	18 fő
	8 %
65 év feletti férfiak	11 fő
	5 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2007	25	44	57
2008	29	45	64
2009	30	44	68
2010	30	41	73
2011	29	37	78

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2007	10	10	0
2008	4	6	-2
2009	6	5	1
2010	4	7	-3
2011	11	10	1

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

	Élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2007	1	1	0
2008	2	1	1
2009	2	2	0
2010	0	4	-4
2011	1	1	0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

Az önkormányzat az utóbbi években egy jelentős fejlesztést valósított meg. A nagy részben katolikus vallású község felújította a katolikus templomát, mely már messziről pompázva várja a lakosokat.

A tavalyi évben a község nekilátott a faluház felújításához, melyben majd helyet kap az IKSZT is, sok programmal és szolgáltatással együtt.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Érvényesítése nem csak jogszabályok által meghatározott kötelezettségünk, hanem hosszú távú érdekünk is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy minden állampolgárnak esélye legyen a jó minőségű közszolgáltatásokra, életminőségük javítását szolgáló feltételek biztosítására.

Lapánca település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,

- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.
- A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).
- Szolidáris, összetartó társadalom megteremtése, az esélyegyenlőség biztosításával, a hátrányos megkülönböztetés visszaszorításával, s a társadalmi szakadék megszüntetésével.

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkrimináció- és szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak az itt élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányait kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Lapánca Község Önkormányzata alapvető célja, hogy olyan település legyen, ahol érvényesül az az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

Tartalmazza a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt, a helyi együttműködési rendszer bemutatását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)

- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

2013-ban a Képviselő-testület elfogadta a 1/2013. (II.11.) a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló önkormányzati rendeletét. A törvényi előírásokon túl, a rendelet célja, megállapítsa az önkormányzat által helyi sajátosságoknak megfelelő, a szociális rászorultságtól függő egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, az eljárási és jogosultsági szabályokat, továbbá azok igénybevételeinek és érvényesítésének módját, feltételeit és garanciáit.

Célja továbbá, hogy a településen olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékosságból eredő szükségletek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk.

A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011. évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Kerületünkben tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák, a társadalmi előítélet jelenléte. A roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is jelentősen alacsonyabb.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség

befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

Legfőbb probléma viszont a térségben a kevés munkalehetőség.

	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
				fő	%	fő	%	fő	%
2007	68	68	136	8	12	4	6	12	9
2008	70	66	136	9	13	10	15	19	14
2009	69	50	119	9	13	11	22	20	17
2010	69	67	136	8	11	10	14	18	13
2011	51	70	121	14	27	13	18	27	22

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

		2007	2008	2009	2010	2011
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	12	19	20	18	27
	%	0	2	3	1	2
20 éves és fiatalabb	fő	0	2	3	1	2
	%	0	10	15	5	7
21-25 év	fő	1	1	3	3	7
	%	8	5	15	17	26
26-30 év	fő	2	4	2	2	2
	%	17	21	10	11	7
31-35 év	fő	2	2	3	1	3
	%	17	10	15	5	11
36-40 év	fő	1	3	5	4	3
	%	8	16	25	22	11
41-45 év	fő	3	2	1	2	2
	%	25	10	5	11	7
46-50 év	fő	2	2	0	1	2
	%	17	10	0	5	7
51-55 év	fő	1	3	2	3	3
	%	8	16	10	17	11
56-60 év	fő	0	0	0	1	3
	%	0	0	0	5	11
61 év felett	fő	0	0	1	0	0
	%	0	0	5	0	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli összesen			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2007	6	5	11	3	3	6	50	60	54
2008	9	10	19	6	2	8	66	20	42
2009	9	11	20	5	6	11	55	54	55
2010	8	10	18	7	6	13	87	60	72
2011	14	13	27	8	6	14	57	46	52

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2007	18	18	36	0	0	1	5	1	3
2008	17	20	37	1	6	4	20	5	13
2009	17	19	36	1	6	2	10	3	8
2010	16	18	34	1	6	3	17	4	12
2011	16	19	35	1	6	3	16	4	11

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	182	93	89	129	58	71	53	29	35	38	18	20
2011	179	85	94									

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás, Önkormányzati adatgyűjtés

Év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint	
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség	8 általános végzettség
	Fő	fő	fő
2007	12	0	9
2008	19	0	10
2009	20	2	9
2010	18	0	7
2011	35	1	13
2012	27	1	20

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	0	0	0	0	0	0	0
2010	0	0	0	0	0	0	0
2011	0	0	0	0	0	0	0

2012	0	0	0	0	0	0	0
------	---	---	---	---	---	---	---

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

	Közfoglalkoztatásban résztvevők személyek száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2010	9			
2011	5			
2012	8			

Forrás: Önkormányzat adatai

	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kis-kereskedelmi üzletek száma	vendég-látóhelyek száma	állami szektorban foglalkoztattak száma	kivetett iparűzési adó (ft)	befizetett iparűzési adó (ft)	működő foglalkoztatási programok száma helyben	foglalkoztatási programokban részt vevők száma
2008	13	2	0	1			0	0
2009	12	2	0	1	734000	734000	0	0
2010	15	1	0	1			0	0
2011	18	1	0	1	408000	408000	0	0
2012							0	0

Forrás: TEIR, T-Star, önkormányzat adatai

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munkanapokon	átlagos utazási idő autóbusszal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpár úton való megközelíthetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legközelebbi centrum	15	2	20	0	0	0	35 perc
Megyeszékhely	50	2	70 perc	0	0	0	n.a.
Főváros	3 óra	-	4,5 óra	0	0	0	n.a.

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

	van/nincs	Felsorolás
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	Nincs	- - -
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzásközpontban	Van	- Munkaügyi Központ - -

az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen		-
	<i>Nincs</i>	-
		-
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzasközpontban		- <i>Munkaügyi központ</i>
	<i>Van</i>	-
		-
<i>Forrás: helyi adatgyűjtés</i>		

<i>fő</i>	fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen		fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzaskörzetben		az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen		az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzaskörzetben	
	<i>férfi</i>	<i>nő</i>	<i>férfi</i>	<i>nő</i>	<i>férfi</i>	<i>nő</i>	<i>férfi</i>	<i>nő</i>
<i>2008</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>2009</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>2010</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>2011</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>2012</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Forrás: helyi adatgyűjtés</i>								

	<i>Van/nincs</i>	<i>Felsorolás</i>
felőttképző programok a településen	<i>nincs</i>	-
		-
		-
felőttképző programok a vonzasközpontban	<i>Van</i>	-
		-
		-
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen	<i>nincs</i>	-
		-
		-
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzasközpontban	<i>nincs</i>	-
		-
		-
Helyi foglalkoztatási programok a településen	<i>nincs</i>	-
		-
		-
Helyi foglalkoztatási programok a vonzasközpontban	<i>nincs</i>	-
		-
		-
<i>Forrás: helyi adatgyűjtés</i>		

<i>fő</i>	felőttképző programok a településen	felőttképző programok a vonzasközpontban	egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen	egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzaskörzetben	helyi foglalkoztatási programok a településen	helyi foglalkoztatási programok a vonzaskörzetben

	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
2008	0	0	0	0	0	0	0	0			0	0
2009												
2010												
2011												
2012												
Forrás: helyi adatgyűjtés												

fő	mélyszegénységben élők	Romák/cigányok
2008		6
2009		6
2010		5
2011		6
2012		6

Forrás: helyi adatgyűjtés

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény az elmúlt években is többször is módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1/2013. (II. 11.) önkormányzati rendeletébe épített be:

Az aktívkorúak ellátásának körében megállapított bérpótló juttatást felváltotta a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, amelynek feltételei több helyen is átalakultak. Alapvető módosítás, hogy a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot évente felül kell vizsgálni, míg bérpótló juttatás támogatást csak kétévente kellett. A két felülvizsgálat között eltelt időben minden támogatottnak legalább 30 nap munkaviszonyt kell létesítenie, olyan módon, hogy az igazolható legyen a felülvizsgálatkor. Erre lehetősége van több módon. Nyílt munkaerőpiacon folytat keresőtevékenységet, egyszerűsített foglalkoztatottként létesít munkaviszonyt, háztartási munkát folytat, munkaerő-piaci programban vesz részt, közérdekű önkéntes tevékenységet folytat, vagy közfoglalkoztatásban vesz részt. Az önkormányzat rendeletében a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultság egyéb feltételeként írja elő, hogy a kérelem benyújtója, illetve az ellátás jogosultja a lakókörnyezete rendezettségének biztosítására vonatkozó, a rendeletében megállapított feltételeket teljesítse.

Rendszeres szociális segélyre lehet jogosult, aki egészségkárosodott, vagy aki az 55. életévét betöltötte, vagy aki az önkormányzat rendeletében meghatározott, feltételeknek megfelel, (pl mentális állapota miatt mentesítést kap), vagy 14 év alatti gyermeket nevel és a településen nincs

biztosítva a gyermek napközbeni ellátása. A rendszeres szociális segély 90%-ban fedezett ellátási forma, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás csak 80%-ban. Javasolt a bevezetése, mert bár ezzel a mentálisan leépült (amennyiben ez megfelelően igazolható) embereket zárja ki a közmunkaprogram lehetőségéből a rendelet, de meghagyja a jövedelmüket. Az aktívkorúak ellátásában részesülőknek továbbra is előírás a munkaügyi központokkal való együttműködés, míg az egészségkárosodott személyek kivételével a rendszeres szociális segélyre jogosultak az arra kijelölt szervvel, a Családsegítő Szolgálattal kötelesek együttműködni. A megállapodás elsődleges célja olyan szolgáltatások biztosítása, amely a munkaerőpiacra történő visszahelyezést segíti. A beilleszkedést elősegítő program a munkanélküliség káros hatásait segített enyhíteni. Az anyagi helyzet romlásának következményeként a munkanélküli emberek kapcsolatai beszűkültek, megváltozott énképük és életvitelükben is izolálódtak. Az anyagi nehézségek konfliktusokat idéznek elő a munkanélküliek családjában.

Az álláskereső részére álláskeresési ellátásként álláskeresési járadék, nyugdíj előtti álláskeresési segély, valamint költségtérítés jár. Az álláskeresési járadék maximum 90 nap lehet, a munkaerőpiaci járulékalap 60 %-a, legfeljebb a minimálbér 100 %-a. (98.000 forint).

	Nyilvántartott álláskeresők száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008. 1. negyedév	10	0	0
2008. 2. negyedév	10	0	0
2008. 3. negyedév	12	0	0
2008. 4. negyedév	19	0	0
2008. átlag	12,75	0	0
2009. 1. negyedév	25	1	4
2009. 2. negyedév	23	1	4,3
2009. 3. negyedév	18	1	5,6
2009. 4. negyedév	20	2	10
2009. átlag	21,5	1,25	-
2010. 1. negyedév	22	1	4,5
2010. 2. negyedév	17	0	0
2010. 3. negyedév	20	1	5
2010. 4. negyedév	18	1	5,9
2010. átlag	19,25	0,75	
2011. 1. negyedév	19	0	0
2011. 2. negyedév	23	0	0
2011. 3. negyedév	20	0	0
2011. 4. negyedév	24	0	0
2011. átlag	21,5	0	00
2012. 1. negyedév	41	0	0
2012. 2. negyedév	25	0	0
2012. 3. negyedév	28	0	0
2012. 4. negyedév	33	0	0

2012. átlag	31,75	0	0
--------------------	--------------	----------	----------

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	19	5	26,3
2009	19	3	15,8
2010	18	18	100
2011	35	2	5,7
2012	43	3	7

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akikről helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2007	5	5	5	26,3	0	0
2008	1	1	7	36,8	0	0
2009	14	14	8	44,4	0	0
2010	0	0	2,7	7,7	0	0
2011	2	2	7	16,3	0	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Helyi adatgyűjtés

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

A község nem rendelkezik önkormányzati bérlakással, ezért a lakáshoz jutást ilyen módon nem tudjuk segíteni.

A szociálisan rászorulóknak esetében lakásfenntartási támogatási rendszer működik, amely több elemből tevődik össze. Részből a havonta történő természetbeni ellátásokkal csökken a lakáskiadások mértéke. Az elmúlt két évben a valamely közüzemi szolgáltatás felé hátralékkal rendelkező állampolgárok száma nőtt.

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Lakhatást segítő támogatás a normatív lakásfenntartási támogatás. Ezt a támogatási formát természetben nyújtjuk. A szociális törvény rendelkezik az adósságkezelési szolgáltatásról, amely akkor nyújt segítséget, ha már összegyűlt egy nagyobb összegű díjhátralék. Tapasztaljuk, hogy a szegénység jellemzője a lakhatással összefüggő hátralékok felhalmozódása, és a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése.

A legveszélyeztetettebb csoportok a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerülők, kedvezőtlen jövedelmi helyzetű családok, pályakezdők, nagycsaládosok, a hajléktalansággal veszélyeztetett, az erőszak áldozatai pl. kilakoltatás előtt álló családok, a lakásfenntartási nehézséggel küzdők, a lakhatással összefüggő adósságot felhalmozott háztartások és súlyos betegséggel küzdő családok.

db	összes lakásállomány		bérlakás állomány		szociális lakásállomány		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2007	77	0	0	0	0	0	13	0
2008	77	0	0	0	0	0	13	0
2009	77	0	0	0	0	0	13	0
2010	78	0	0	0	0	0	13	0
2011	78	1	0	0	0	0	13	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

	Feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma	Hajléktalanok száma
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	1	0
2012	1	0

Forrás: önkormányzati adatok

	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	16	0
2009	16	0
2010	16	0
2011	22	0
2012	28	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A községben nincs szegregáció.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen élő állampolgárok a közzolgáltatások többségét sajnos csak a 20 km-re fekvő Siklóson éri el. Az Önkormányzat csak a háziorvosi feladatát tudja ellátni heti két alkalommal. Fogorvosi alapellátásban Villányhoz tartozunk, védőnői ellátásban, pedig Magyarbólyhoz.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Családsegítő Szolgálat és a házi segítségnyújtók biztosítják az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést. Segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás intézménye. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

A népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára nem biztosított.

	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	1	0	0
2009	1	0	0
2010	1	0	0
2011	1	0	0
2012	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2007	7
2008	8
2009	5
2010	4
2011	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar

	ápolási díjban részesítettek száma
2007	0
2008	2
2009	0
2010	0
2011	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

A település lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

A helyi kötelező közzolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása biztosított. A kerületi állampolgárok számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt kielégítenek.

A közzolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének javítása, a szolgáltatási biztonság megteremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közzolgáltatások fenntartása.

Az állampolgárok életminősége az élhető mindennap alapfeltételeit tartalmazza, ide tartoznak a fizikai környezettel kapcsolatos tényezők a gyermekjóléti, a szociális, egészségügyi, közművelődési, sport egyéb szabadidős tevékenységek. Alapvető cél az állampolgári elégedettség, a jó közérzet elérése.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nem áll rendelkezésünkre adat arra vonatkozóan, hogy Lapáncsán hány fő vallja magát roma kisebbséghez tartozónak. A településen nem működik Cigány Nemzetiségi Önkormányzat.

A magyarországi romák kétségkívül az ország legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportjai közé tartoznak. A mintegy 6-700 ezres roma népesség négyötöde él létminimum alatt, többségük társadalmi és fizikai értelemben is szegregált, vagy szegregálódó településeken, településrészekben, lakáskörülményeik évtizedekre vannak a magyarországi átlagtól, oktatási és munkaerő-piaci esélyeik többször alacsonyabbak a nem romákénál, egészségügyi helyzetük katasztrofális.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között a lakosság munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, illetve a lakhatással összefüggő problémák, a hátralékok felhalmozódása a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése szerepel.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztül átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése. Ösztöndíj alapítása a pályakezdés megkönnyítése érdekében.
A lakossági adósságállomány újratermelődése.	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A települési önkormányzat különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

	18 év alattiak száma a népességben	Védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2007	56	0	0	0
2008	55	0	0	0
2009	52	0	0	0
2010	49	0	0	0
2011	49	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma
2007	26	0	0	0	0
2008	26	0	0	0	0
2009	24	0	0	0	0
2010	27	0	0	0	0
2011	29	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	4				0	0
2009	5				0	0
2010	5				0	0
2011	6				0	0
2012					0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

	Magyar állampolgársággal nem rendelkező óvodások száma	Ebből hátrányos helyzetű	Magyar állampolgársággal nem rendelkező általános iskolások száma	Ebből hátrányos helyzetű	Magyar állampolgársággal nem rendelkező, 18 év alatti középiskolások száma	Ebből hátrányos helyzetű
2008	0	0	0	0	0	0
2009	0	0	0	0	0	0
2010	0	0	0	0	0	0
2011	0	0	0	0	0	0
2012	0	0	0	0	0	0

Forrás: Önkormányzati adatok, BM-BÁH

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nincs a községben szegregáció.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén. Meghatározhatjuk a veszélyeztetettség okokat figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettség tényezői halmozottan jelentkeznek.

A gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó:

Szociális helyzet: A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába.

A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésbeli és érzelmi szinteken is.

Súlyos betegség a családban: A betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvérre is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapjaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy

ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak.

Bántalmazás: Jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma. 2012-ben mintegy 9 család volt, ahol a családban az egy főre jutó jövedelem a nyugdíjminimum 130%-a, illetve 140%-a (egyedülálló szülő, vagy fogyatékos, beteg gyermek esetén) alatt volt.

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen, a rászoruló középiskolások 50%-os támogatást kapnak.

Valamennyi szociálisan rászoruló és normatív támogatásra jogosult gyermekétkezési lehetősége biztosított volt.

A gyermekek védelmét szolgálják a

- pénzbeli és természetbeni ellátások a szociálisan rászorulókat által igénybe vehető pénzbeli, a 1/2013. (II.11.) a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló önkormányzati rendelet tartalmazza.
- gyermekjóléti alapellátások: a Családsegítő Szolgálat szervezi, a jelzőrendszeren keresztül érkezett vagy az önként jelentkezett kliensek részére nyújt szolgáltatást, közreműködik a védelembe vétel előkészítésében, folyamatában, felülvizsgálatában. Szolgáltatásai: gyógypedagógiai fejlesztés, pszichológus és jogi tanácsadás, szociális munka,

A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet betöltő jelzőrendszer áll. A Családsegítő Szolgálat kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, melyet a prevenciós munka első számú eszközének tekintünk. A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. A jelzőrendszer tagjainak együttműködése az esetek és a problémák mentén történik. A jelzőrendszer összetétele sokszínű, olyan intézmény, hatóság, részt vesz benne,

akik szakmai munkájuk során kapcsolatban állnak a gyermekekkel. Együttműködnek, egymást kölcsönösen tájékoztatják.

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben intézményhálózaton keresztül. Az óvodában, általános iskolában zajló szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki.

A védő családlátogatásai során a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak problémáikkal. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak. Az iskoláskorúaknál az érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végeznek.

	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2007	1	14
2008	1	13
2009	1	10
2010	1	5
2011	1	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott esetek száma	Gyermekorvos által ellátott esetek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott esetek száma
2007	0			
2008	0			
2009	0			
2010	0			
2011	0			

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

	Bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	0	0	0	0
2009	0	0	0	0
2010	0	0	0	0
2011	0	0	0	0
2012	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	Családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma	Családi napközeiben gondozott gyermekek száma
2008	0	0	0

2009	0	0	0
2010	0	0	00
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi adatok

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szerveztük meg.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nyilvántartása a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik.

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók, gyermekek oktatását a köznevelési intézmény vállalja.

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	0	
Hány településről járnak be a gyermekek	5	
Óvodai férőhelyek száma	50	
Óvodai csoportok száma	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	10 óra, 7:00-16:00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ( )	2 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	4	-
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	3	
Gyógypedagógusok létszáma	-	
Dajka/gondozónő	2	-
Kisegítő személyzet	2	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Helyhiány miatt elutasított gyermekek száma	Fő	Ebből hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű
2008.	0	0
2009.	0	0
2010.	0	0
2011.	0	0
2012.	0	0
2013.	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermek-csoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladat-ellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2007	9	2	50	1	3	-
2008	9	2	50	1	2	-
2009	13	2	50	1	1	-
2010	11	2	50	1	-	-
2011	8	2	50	1	1	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	-	3	-	5	-	8
Más településről bejáró gyermekek létszáma						
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	--	--	--	--	--	--
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
Tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma						
Más településről bejáró gyermekek létszáma						
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)						
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma						

A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma

--	--	--	--	--	--

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Székhely						
	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Csoport1	1	0	0	0	0	0
Csoport 2	1	0	0	0	0	0
Összesen	2	0 0	00	00	00	00
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	1	0	00	00	00	00
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)	0	0	0	0	0	00
Tagóvoda						
Csoport1						
Csoport 2						
Csoport 3						
Csoport 4						
Csoport 5						
Csoport 6						
Összesen						
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek						
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)						

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Székhely:	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	hhh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermekek	sajátos nevelési igényű gyermekek aránya a
-----------	---------	-------	------------	--------	-------------	--	---	-----------------------------------	--

								létszáma	csoport összlétszámát viszonyítva
Csoport1	8	1							
Csoport 2									
Összesen									
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek									
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleménnyel)									
Tagóvoda vagy telephely									
Csoport1									
Csoport 2									
Összesen									
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek									
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleménnyel)									!

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011					
2011/2012					
2012/2013			22		

Forrás: TeIR, KSH Tstar

	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat- ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	4	4	8				1
2011/2012	4	4	8				1
2012/2013	4	4	8				1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

	Létszám (fő)	A helyben élő összes gyerekhez képest az arányuk
--	--------------	--

A településen élő általános iskolás korú gyermekek létszáma		X
Más településről bejáró általános iskolások	57	
Más településről bejáró hh gyerekek		
Más településről bejáró hhh gyerekek		
Más településre eljáró általános iskolások		
Más településre eljáró hh gyerekek		
Más településre eljáró hhh gyerekek		
Általános iskolás korúak közül a hh gyerekek		
Általános iskolás korúak közül a hhh gyerekek		

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Hány körzet van a településen	db						
Iskolai körzetenkénti létszám és hh/hhh tanulók megoszlása	A körzet általános iskolába járó tanulók összlétszáma	A körzetbe járó hh tanulók létszáma	A körzetbe járó hh tanulók aránya a körzet tanulóinak összlétszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hhh tanulók létszáma	A körzetbe járó hhh tanulók aránya a körzet tanulóinak összlétszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hh tanulók létszáma a település hh tanulóinak összlétszámához viszonyítva	A körzetbe járó hhh tanulók létszáma a település hhh tanulóinak összlétszámához viszonyítva
	116	63	54,3	36	0		
Összesen							

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

2012-2013. tanév	Telephely1 (szükség szerint, töröljön vagy szúrjon be plusz sorokat)	Tagozat megnevezése	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva %	Halmazottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	ta sz á ta s
1. évfolyam A osztály	Nappali	14	12	9	7	50	0	0	0	0	0	0
2. évfolyam A osztály	Nappali	15	13	7	10	66,7	0	0	0	0	0	0
3. évfolyam A osztály	Nappali	10	4	6	6	60	0	0	0	0	0	0
4. évfolyam A osztály	Nappali	12	3	7	4	33	0	0	0	0	0	0
5. évfolyam A osztály	Nappali	15	3	6	9	60	0	0	0	0	0	0
6. évfolyam A osztály	Nappali	13	7	7	8	61,5	0	0	0	0	0	0
7. évfolyam A osztály	Nappali	18	4	8	9	50	0	0	0	0	0	0
8. évfolyam A osztály	Nappali	19	2	7	10	52,6	0	0	0	0	0	0
Összesen:	Nappali	116	48									

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok, KIR

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek

meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a kérelmezők számának emelkedése ellenére még kevesen veszik igénybe	Szülők tájékoztatása a kedvezménnyel járó további támogatásokról.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Önkormányzat a helyzetelemzés készítésének időpontjában csak kevés adattal rendelkezik gender szempontok és problémák tekintetében.

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak.

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíj jogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára.

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2007	76	68	72	64	4	8
2008	72	68	62	53	10	9
2009	56	69	45	58	11	9
2010	73	69	63	59	10	8
2011	79	67	66	54	13	14

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

	Foglalkoztatást segítő és képzési programok száma adott évben		résztevők száma	résztevő nők száma
	2008	0		
2009	0	0	0	0
2010	0	0	0	0
2011	0	0	0	0
2012	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

	munkanélküli nők száma	8 általánosnál alacsonyabb végzettségű	8 általános	szakiskola/ szakmunkás-képző	gimnázium	érettségi	főiskola	egyetem
2007	8	1	6	1	0	1	0	0
2008	9	0	7	1	1	2	0	0
2009	9	2	7	5	1	1	0	0
2010	8	0	9	5	1	1	0	0
2011	14	1	8	8	0	1	0	0

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják.

	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközök száma	férőhelyek száma családi napközökben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2007	11	0	0	0	0	0	0
2008	9	0	0	0	0	0	0
2009	5	0	0	0	0	0	0
2010	4	0	0	0	0	0	0
2011	2	0	0	0	0	0	0

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2007	1	14	14
2008	1	13	13
2009	1	10	10
2010	1	5	5
2011	1	5	5

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

	rendőrök riasztása családi viszályhoz	tényleges feljelentések száma	bírósági ítélet
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A családok átmeneti elhelyezését településünk nem tudja biztosítani.

Férőhelyek száma	önkormányzati anyaothton a településen	önkormányzati anyaothton a település 50 km-es körzetében	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaothton a településen	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaothton a település 50 km-es körzetében
2008	0	0	0	4
2009	0	0	0	4
2010	0	0	0	4
2011	0	0	0	4
2012	0	0	0	4

Forrás: Helyi adatgyűjtés

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Önkormányzati képviselők körében 2 nő található. Megállapítható, hogy településünkön nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítélőtáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	6	0	0	0	0	0
2009	6	0	0	0	0	0
2010	3	2	0	0	0	0
2011	3	2	0	0	0	0
2012	3	2	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmódeljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

	Intézkedések, pályázatok, programok száma a településen	Önkormányzati	Más állami szerv által támogatott	Civil	Összes
2008	0	0	0	0	0
2009	0	0	0	0	0
2010	0	0	0	0	0

2011	0	0	0	0	0
2012	0	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
A gyermeket egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások.
A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése.
A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	Szabadidős programok szervezése. Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítása.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya.

A demográfiai folyamat jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

- növekszik az átlagéletkor,
- magasabb a középkorúak halandósága,
- nők hosszabb élettartama

Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez

nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2007	27	29	56
2008	25	29	54
2009	25	30	55
2010	25	27	52
2011	26	25	51

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély, a munkaerő-piacon nincs, kivétel, ha speciális tudással rendelkezik.

Intézkedések, pályázatok száma a településen	Önkormányzati	Munkaügyi Központ által támogatott	Civil	Egyéb	Összesen
	db		db	db	db
2008	0	0	0	0	0
2009	0	0	0	0	0
2010	0	0	0	0	0
2011	0	0	0	0	0
2012	0	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
		fő	%		fő	%
2008	10	0	0	2	1	50
2009	23	5	21,8	0	0	0
2010	22	3	13,63	7	2	28,57
2011	22	6	27,27	11	2	18
2012	27	4	14,8	6	1	16,7

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Településünkön az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése sajnos nagyon nehéz. A házi orvosi ellátás hetente kétszer érhető el községünkben. Ha ezen a két napon kívül kell orvoshoz menni, akkor Magyarbólyban tehetik meg. A legközelebbi járó betegeket fogadó szakellátások pedig Siklóson találhatóak meg. Ahhoz, hogy ezeket az ellátásokat igénybe vegyék, a falugondnok szükséges. Ő szállítja őket az orvoshoz időpontra, és ha kell váltja ki a receptjüket.

A kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított, hiszen működik községünkben a teleház.

	64 év feletti lakosság száma		nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő		fő	%
2008	0		0	0
2009	0		0	0
2010	0		0	0
2011	0		0	0
2012	0		0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	0
2009	0
2010	0
2011	0
2012	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

	Mozielőadás látogatása	Színházelőadás látogatása	Múzeumi kiállítás megtekintése	Könyvtár látogatása	Közművelődési intézmény rendezvényén részvétel	Vallásgyakorlás templomban	Sportrendezvényen részvétel
	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom
2008	0	0	0	0	0	13	0
2009	0	0	0	0	0	14	0
2010	0	0	0	0	2	16	0
2011	0	0	0	0	2	15	0
2012	0	0	0	0	1	15	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

	Összes megkérdezett	Számítógépet használni tudók száma		Internetet használni tudók száma	
		fő	%	fő	%
2008	10	0	0	0	0
2009	10	0	0	0	0
2010	10	2	20	0	0
2011	10	3	30	0	0
2012	10	3	30	1	1

Forrás: Helyi adatgyűjtés

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A település minden programján aktívan részt vehetnek.

	Az idősebb célcsoport igényeit célzó programok száma
2008	-
2009	-
2010	-
2011	-
2012	-

Forrás: Helyi adatgyűjtés

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során kerületünkben	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerint.
A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bevezetése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése
Gyakran válnak áldozattá.	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedés.
Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációs programok szervezése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékos személyek speciális segítséget igénylő emberek. Életük nem kevesebb, és nem több, egyszerűen más, másfajta emberi élet. A fogyatékos ember, a betegekhez, az idősekhez és a gyermekekhez hasonlóan segítségre szorul.

A fogyatékos személyek demográfiai összetételére jellemző, hogy jelentősebb számban vannak közöttük időskorúak, mivel a fogyatékos személyek nagy része nem születésétől fogva sérült, hanem életkora előrehaladtával, betegség vagy baleset következtében vált azzá.

A szociális ellátások igénybevevői között jelen vannak a fogyatékkal élő személyek is. A fogyatékkal élők számára elérhető a családsegítés, étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő eséllyel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük.

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedési eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	-	-

2009	-	-
2010	-	-
2011	-	-
2012	-	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma			
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	-	-	-
2009	-	-	-
2010	-	-	-
2011	-	--	-
2012	-	-	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével.

Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban, a különféle típusú foglalkoztatásban résztvevők száma az alkalmazók szerinti megoszlásban				
		Közférában foglalkoztatott (pl. önkormányzat, kormányhivatal, állami vagy önkormányzati fenntartású intézmény)	Non profit szervezet	Gazdasági vállalkozás
Szociális foglalkoztatásban alkalmazottak	fejlesztő-felkészítésben résztvevők száma	-	-	-
	munka rehabilitációban foglalkoztatottak száma	-	-	-
Védett munkahelyen foglalkoztatottak száma		-	-	-
Támogatott foglalkoztatásban résztvevők száma		-	-	--
Nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatásban résztvevő fogyatékos személyek száma		-	-	-

Forrás: helyi adatgyűjtés több forrás segítségével.

	Állami/önkormányzati			Egyházi			Civil		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás	Van	Van	van	-	-	-	-	-	-
étkeztetés	Van	Van	van	-	-	-	-	-	-
házi segítségnyújtás	Van	Van	van	-	-	-	-	-	-
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Van	Van	van	-	--	-	-	--	-
családsegítés	Van	Van	van	-	-	-	-	-	-

közösségi ellátás szenvedélybetegek részére	-	-	-	-	-	-	-	-	-
közösségi ellátás pszichiátriai betegek részére	-	-	-	-	-	-	-	-	-
támogató szolgáltatás	-	-	-	-	--	-	-	--	-
nappali ellátás	-	--	-	-	-	-	-	-	-

Forrás: helyi adatgyűjtés,

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, nyilvántartott adattal azonban csak az alanyi jogon közgyógyellátásban részesülők, súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési támogatásában, súlyos fogyatékos hozzátartozó ápolása címén részesülőkre vonatkozóan rendelkezünk.

1993. évi III. tv. (Szt.) alapján	
Pénzbeli ellátás	Fogyatékos személyek száma
Időskorúak járadéka	0
Aktív korúak ellátása	0
Rendszeres szociális segély	0
Lakásfenntartási támogatás	3
Ápolási díj	3
Temetési segély	0
Átmeneti segély	0
Természetbeni ellátás:	
Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság Itt azokra a fogyatékos személyekre kérdezzük, akik az önkormányzat javaslatára, rászorultsági alapon kapnak TAJ kártyát az OEP-től.	0
Közgyógyellátás. Ez a fogyatékos személyeknek alanyi jogon jár, nem fogyatékos személyek rászorultsági alapon vehetik igénybe. Mivel a településen élő fogyatékos személyek számának megállapítása nehéz, ez az adat is fontos mutató lehet.	3
Adósságkezelési szolgáltatás	0
Energia felhasználási támogatás	0
Más jogszabályok alapján nyújtott ellátások	
Fogyatékosági támogatás	3
Rokkantsági járadék	3

Személygépkocsi átalakítási támogatás	0
Közlekedési kedvezmény	0
Személygépkocsi szerzési kedvezmény	
Parkolási igazolvány	0
Forrás: helyi adatgyűjtés	

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A települési önkormányzat tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége még nem megoldott.

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

		Igen/nem								
		Lift	Vak-vezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
oktatási intézmények	alapfok	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS
	középfok	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS
	felsőfok	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS
Egészségügyi intézmények	fekvőbeteg ellátás	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS
	járó beteg szakellátás	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS
	alapellátás	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS
kulturális, művelődési intézmények			NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS
önkormányzati, közigazgatási intézmény			NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS
igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség			NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS
szociális ellátást nyújtó intézmények			NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS

Forrás: helyi adatgyűjtés, személyes tapasztalat, fogyatékos ügyi referens információi, fogyatékosok civil szervezetei

	Igen/nem								
	Lift	Vak- vezető sáv	Mozgás- korláto- zottak részére mosdó	Rám- pa	Hangos tájéko- ztatás	Induk- -ciós hurok	Tapin- t- ható infor- máci- ó	Jel- nyelv i segít- ség	Egyéb
A foglalkoztató neve és a foglalkoztatás jellege:	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Forrás: helyi adatgyűjtés, a vizsgált területen foglalkoztatást végző vállalkozásoknál.

	Igen/nem								
	Lift	Vak- vezető sáv	Mozgás- korláto- zottak részére mosdó	Rám- pa	Hangos tájéko- ztatás	Induk- -ciós hurok	Tapin- t- ható infor- máci- ó	Jel- nyelv i segít- ség	Egyéb
Közterület (utca/járda, park, tér)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Helyi és távolsági tömegközlekedés	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Buszpályaudvar, buszvárók	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vasútállomás	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Forrás: helyi adatgyűjtés, a vizsgált területen az önkormányzat szociális ügyekkel foglalkozó munkatársától és az érdekvédelmi szervezetek vezetőitől.

	Az adott évben a szolgáltatást igénylő fogyatékos személyek száma		
	2010	2011	2012
<i>ápolást, gondozást nyújtó intézmény</i>	-	-	-
<i>rehabilitációs intézmény</i>	-	-	----
<i>lakóotthon</i>	-	-	-
<i>támogatott lakhatás*</i>	-	--	-
<i>átmeneti ellátást nyújtó fogyatékosok gondozóháza</i>	-	-	-

Forrás: helyi adatgyűjtés

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

Akadálymentesítettség	Pályázatok keresése az akadálymentesítettség megoldására
Fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszervező csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget.
A pszichiátriai problémákkal küszködő, illetve a szenvedélybetegségben szenvedő (alkohol, drog,) emberek száma egyre nő.	Ellátásukban részt vevő civil szervezetek bevonásával elemzések készítése, problémáik feltárása, életminőségüket javító intézkedések bevezetése.
Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe.	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Településünkön egy civil szervezet van, a tűzoltó egyesület, ők aktív tevékenységet folytatnak. Az Önkormányzat lehetőségeihez mértén támogatja a szervezetet, azok rendezvényeit.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, szakemberek. Módszere a kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált. A tervezet a helyben szokásos módon kihirdetésre került, így az állampolgárok is véleményt mondhattak. Az elfogadott dokumentum hozzáférhet, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<p>A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken.</p> <p>A hátrányos helyzetek generációkon keresztül átöröklődése.</p> <p>A lakossági adósságállomány újratermelődése.</p>	<p>Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.</p> <p>Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése.</p> <p>Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.</p> <p>Ösztöndíj alapítása a pályakezdés megkönnyítése érdekében.</p> <p>Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata.</p> <p>Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.</p>
Gyermekek	<p>A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.</p> <p>A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a kérelmezők számának emelkedése ellenére még kevesen veszik igénybe</p>	<p>Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése.</p> <p>A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése.</p> <p>Szülők tájékoztatása a kedvezményről járó további támogatásokról.</p>
Idősek	<p>Magas az egyedül élők aránya.</p> <p>A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.</p> <p>Gyakran válnak áldozattá.</p>	<p>Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerint.</p> <p>Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bevezetése.</p> <p>Szűrővizsgálatok biztosítása.</p> <p>Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése.</p> <p>Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedése.</p>

Nők	A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
	A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások.
	A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése.
	A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	Szabadidős programok szervezése. Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítása.
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítettség	Pályázatok keresése az akadálymentesítettség megoldására
	Fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszervező csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget.
	A pszichológiai problémákkal küszködő, illetve a szenvedélybetegségben szenvedő (alkohol, drog,) emberek száma egyre nő.	Ellátásukban részt vevő civil szervezetek bevonásával elemzések készítése, problémáik feltárása, életminőségüket javító intézkedések bevezetése.
	Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe.	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők		
Gyermekek		
Idősek		
Nők		

Fogyatékkal élők		
------------------	--	--

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák .....
 Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők.....
 Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek.....
 Folyamatosan odafigyelünk az idősek.....
 Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén.....
 Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők.....

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztevők és felelős	
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	

Szükséges erőforrások	
-----------------------	--

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Lapáncsa Község Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programja alapján az önkormányzatnak biztosítani, és vizsgálni kell, hogy az intézmények működését és munkáját érintő, és az esélyegyenlőségi szempontból fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumba és iránymutatásba beépüljenek és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó kötelezettségek és a program célkitűzései. Értékeli, visszacsatolja a program ellenőrzése során szerzett információkat.

Biztosítja az önkormányzati döntéshozók, tisztségviselők és intézményvezetők felkészítését a programban végrehajtandó feladatokra, felkészültségük értékelését és folyamatos továbbképzésüket az érintett területeken az alábbi alapelveknek megfelelően:

A személyes gondoskodás biztosítása során fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy az ellátásban részesülő személyek emberi és állampolgári jogai ne sérüljenek. Az intézményekben az egyén autonómiáját elfogadó, integrációját minden eszközzel segítő környezetet kell biztosítani.

A lakosság széles körében tudatosítani szükséges az egyén és a társadalom közös felelősségét. A szociálpolitika értékei a társadalompolitika és a szociális munka értékeit ötvözi. Legfőbb alapérték kell, hogy legyen: a lehetőségek, források és szolgáltatások mindenki számára egyenlő hozzáféréseinek a biztosítása abból a célból, hogy önállóan, megfelelő szinten tudják élni az életüket a segítségre szoruló emberek.

A szakemberek úgy álljanak kapcsolatban a szolgáltatást igénybevevőkkel, hogy azok értékeit, személyiségét elfogadják, az emberi méltóságot tiszteletben tartásuk.

A civil társadalom erősítése, a kirekesztés elleni küzdelemben való bevonása. Hatékonyabbá kell tenni közreműködésüket a helyi közügyek alakításában. Ennek eszköze a társadalmi párbeszéd intézményeinek fejlesztése, a jogok és a jogtudat erősítése, továbbá a diszkrimináció és a társadalmi előítéletek elleni küzdelem.

A lakossági kapcsolatokra is nagyobb hangsúlyt kell helyezni. Fontos, hogy az érintettek korrekt információkkal rendelkezzenek a szociális szolgáltatásokról, azok tartalmáról, a jogosultsági feltételekről és a hozzáférési lehetőségekről. A tájékoztatáshoz – a helyi újság

mellett – fel kell használni az elektronikai eszközöket, és az eddig működő tájékoztatási formákat is.

Ha az önkormányzat nem rendelkezik forrással a program kötelező feladatainak támogatására, végrehajtására egyéb eszközöket keres.

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

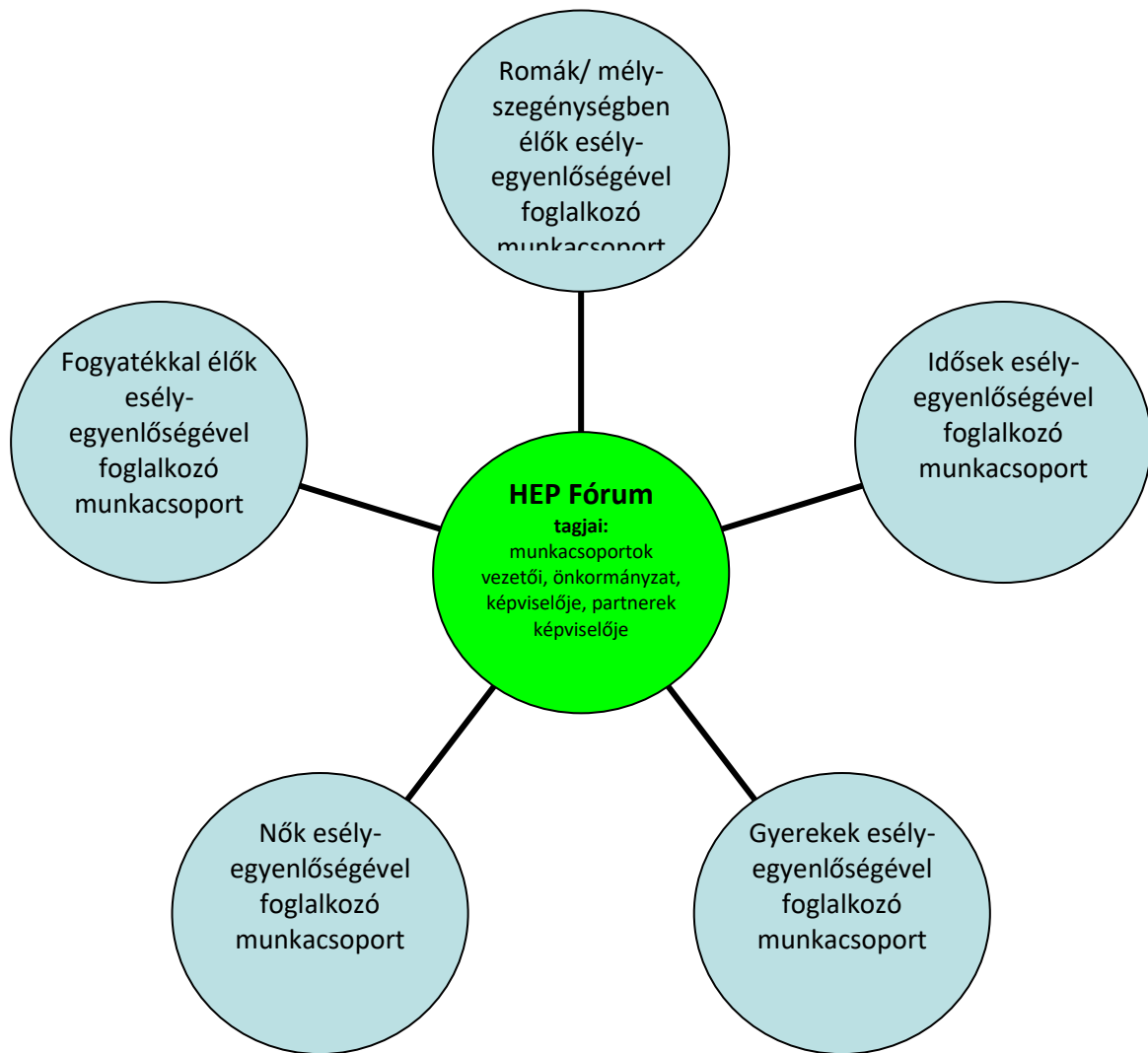
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület faktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv vagy feljegyzés készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

Lapánca Esélyegyenlőségi Programjának vizsgálata az alábbiak szerint történik:

Az intézmények az éves beszámolóikban értékelik az esélyegyenlőségi program megvalósítását.

A Képviselő Testület az intézményi beszámolók alapján éves értékelést készít, melyben meghatározza a fejlesztendő területeket, az eddig eredményeket, a beavatkozások hatékonyságát, az új problémákat beazonosítja, amelyre megoldási javaslatot készít, valamint ellenőrzi a Program végrehajtásában feltüntetett határidők betartását és a végrehajtás teljekörűségét.

Az értékelést minden érintett intézmény megkapja, melyek fejlesztési területeit éves tervezésénél figyelembe veszi.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

Az Önkormányzat a Programot az SZMSZ-ben szabályozott módon közzé teszi.

Továbbá szükséges minden elérhető eszközt és helyi médiát bevonni (tájékoztató kiadványok, rendezvények, lakossági fórumok, stb.) a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

A program elfogadását követően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze, amelyre a szülők, a hátrányos helyzetű csoportok képviselői, valamint a nevelőtestületek tagjai is meghívást kapnak. A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv nyilvánosságra hozatala.

A nyilvánosság folyamatos biztosítása érdekében évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézmények, szülők és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

Az éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk, természetesen csak aggregált adatokat és információkat közölve, a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek, illetve csoportok az itt meghatározott körben felelősek.

A Program végrehajtásáért az önkormányzatok részéről a jegyző felel. Az ő feladata és felelőssége:

- Biztosítani kell, hogy a település minden lakója, de főként az intézmények, szülők és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen az Esélyegyenlőségi Program, illetve, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és a településen működő közoktatási intézmények dolgozói ismerjék és kövessék a benne foglaltakat.
- Biztosítani kell, hogy az önkormányzat, illetve az egyes intézmények vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget az intézkedési terv végrehajtásához.
- Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg kell tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni.

Az Esélyegyenlőségi Program megvalósításának irányításáért az önkormányzat részéről a polgármester felel. Az ő feladata és felelőssége:

- A Program megvalósításának koordinálása,
- a végrehajtás nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása,
- a szükséges esélyegyenlőségi munkacsoportok összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a településen működő intézmények vezetői:

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentességet, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék az Esélyegyenlőségi Programban foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt.
- Az intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje az intézkedési tervet, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe.

Érvényesülés, módosítás

Az Esélyegyenlőségi Program keretében lezajló intézkedéseket folyamatosan nyomon követik. Minden olyan esetben, amikor a vállalt célok teljesülése elmarad, kötelesek kivizsgálni a vállalt célok teljesülése, vagy a tervezett intézkedés megvalósulása elmaradásának okait.

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Lapánca község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Lapánca község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és ..... számú határozatával elfogadta.

Dátum

Aláírás

A Lapánca Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék¹

NÉV ²	HEP részei ³										Aláírás ⁴
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

¹ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

² A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

³ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁴ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.